

Vrienden In Flanders Fields Museum

Remembrance

Belgische burgerlijke begraafplaats Pollinkhove

08/11/2019

Odiel Julien FREMAULT

° 16/05/1886

+ 08/11/1917

ODIEL EN CAMIEL FREMAULT

Constant Tamboryn was dertig toen hij in de late zomer van 1894 werd aangesteld als hoofdonderwijzer van de jongensschool in Elverdinge. Het hele dorp leerde hem kennen als "meester" Tamboryn. Niet omdat lesgeven zijn beroep was; lesgeven was zijn leven!!!

In de lente van 1915, daags na de eerste Duitse gasaanval was hij met heel zijn gezin op de vlucht moeten gaan naar Frankrijk.

In november 1917 schrijft Constant een brief aan zijn zuster Charlotte, die in die dagen nog in Poperinge woont. Dat hij gehoord heeft dat het geallieerde offensief bij Ieper de Duitsers achteruit heeft kunnen drijven en dat Poperinge al zeven weken niet meer beschoten is geworden. Maar dat ondanks dat goede nieuws, van terugkeren uit Frankrijk nog géén sprake kan zijn... en dat hij iets had opgevangen over een ongeluk. Een granaatontploffing, ergens in de buurt van Hoogstade, waarbij 3 Elverdingenaren zouden zijn omgekomen. Of zijn zus misschien iets wist of het waar zou zijn, van dat ongeluk???

Zou het waar zijn, wat meester Tamboryn 700 kilometer van hier, diep in Frankrijk over drie van zijn oud-leerlingen heeft horen zeggen???

Op 7 november 1917 komen de nieuwkomers vanuit het opleidingskamp in Auvours aan in Vinkem.

Op 8 november 1917, kort na de middag, heeft dokter Loé post gevat in één van de barakken die zijn opgesteld in de buurt van 't Zwart Paard, een herberg langs de weg van Ieper naar Veurne, juist voorbij de Vinkembeek. Dokter Loé is belast met het medisch onderzoek van de pas aangekomen nieuwkomers .

De bataljonsdokter keurt alle 28 nieuwkomers, één voor één, goed voor de diensttot er ineens rond half drie een ongelooflijke knal weerklinkt.

Om vijf voor vijf loopt er op het Belgische Hoofdkwartier in Houtem een bericht binnen dat er in Vinkem een opslagplaats van munitie is ontploft, tussen kilometerpaal 5 en 6 langs de weg van Ieper naar Veurne ter hoogte van 't Zwart Paard in het kantonnement van de 5^e compagnie van het 3^e Linieregiment.

Rapport ter kennisgeving aan de kolonel van de onderstaande feiten.

"Op 8 november 1917 omstreeks 14 uur 30 is een barak vernield door de ontploffing van een aldaar opgeslagen hoeveelheid handgranaten. De barak bevond zich nabij het Zwart Paard, waar de 5^e compagnie was ingekwartierd. De barak was ingedeeld in drie lokalen , afgescheiden van elkaar met tentdoeken. Het eerste lokaal diende als keuken, het middelste als compagnie-bureau en in het der-

de waren slaappleatsen ingericht, alsook een hoek voor de stockage van handgranaten. Op het moment van het ongeluk was in het middelste lokaal het medisch onderzoek aan de gang van de rekruten die de avond tevoren waren aangekomen.

In het slaapgedeelte was soldaat Achille Falize bezig met het stapelen van handgranaten. Verder weet niemand waardoor of hoe de ontploffing is veroorzaakt. Bovendien zal het zo goed als onmogelijk zijn daarnaar een onderzoek te voeren, want alle aanwezige militairen zijn ofwel overleden ofwel ernstig gewond. Ook de ondervraging van dokter Loé leverde niets op: hij raakte door de ontploffing bedolven, is onmiddellijk het bewustzijn verloren en herinnert zich helemaal niets." Van de dertien gewonden zijn er achteraf nog zes overleden in het hospitaal wat een totaal opleverde van 31 doden.

Diezelfde avond nog werden de lijken naar het mortuarium van de infirmerie in Steenkerke vervoerd. Dokter Paul Debacker die daar aan het werk was, wist niet wat hij zag maar de woorden die hij aan zijn dagboek toevertrouwde liegen niet. Onherkenbaar uiteengereten kadavers. Vormeloze pakken vlees. Het meest afschuwelijke beeld dat ik tijdens de hele oorlog te zien kreeg.

De volgende dag werden ook de lichamen van de gewonden die in de hospitalen van Vinkem en Hoogstade overleden naar Steenkerke overgebracht. Eenendertig blankhouten kisten werden dichtgetimmerd en de begrafenis tot in de puntjes voorbereid.

Op 10 november 1917 trok een lange lijkstoet van de infirmerie naar de kerk van Steenkerke. Het eigen muziekkorps van het 3^e linieregiment had nooit kunnen vermoeden dat het concert met Allerzielen in dezelfde kerk een algemene repetitie was voor de begrafenis van hun eigen metgezellen.

LE 10 NOVEMBRE 1917 JOUE PENDANT LA MESSE DE TRENTE ET UN SOLDATS:
JUDEX de CHARLES GOUNOD

Na de uitvaartdienst van 10 november werden de doden begraven op de militaire begraafplaats van Steenkerke. Twintig van de slachtoffers zijn niet ééns een volle dag aan het front geweest en "aan het front" is in hun geval zelfs al teveel gezegd: ze zijn alleen maar een avond, een nacht en een voormiddag in Vinkem geweest. Maar dat is genoeg. Want ook voor hen is het heldendom bedoeld.

Eenentwintig van de slachtoffers die op 10 november een graf kregen in Steenkerke liggen daar nog altijd. Vijf anderen zijn na de oorlog door hun familie opgevraagd om herbegraven te worden onder de kerktorens die voor de oorlog de hunne waren geweest.

ODIEL FREMAULT van Pollinkhove had ook in de rij gestaan voor het medisch onderzoek toen de voorraad handgranaten de lucht in ging .

Voor zijn vader Jules was het de tweede keer dat hij slecht nieuws kreeg. Zijn oudere zoon Camiel was kapitein geweest bij de Rijkswacht en op 7 oktober 1914 was hij met zijn mannen een groep Duitse verkenners tegen het lijf gelopen bij de Edemolen bij Nazareth.

Terwijl Odiel in november 1917 na de ramp in Vinkem meteen in zijn geboortedorp kon worden begraven werd Camiel Fremault pas in 1923 van Nazareth naar huis gebracht.

Dat leverde dus nog een graf op met twee broers daarin. Maar behalve hun vader heeft niemand daar ooit om gemaakt.

De rijkswacht heeft het gevecht bij de Edemolen en de sterfdatum van kapitein Fremault naderhand uitgeroepen tot haar jaarlijkse feestdag.

Dus als er de voorbije decennia officieel bezoek naar Pollinkhove kwam, dan was het altijd voor hem.

Zelfs in de roes van de eeuwherdenking zijn we niet verder gekomen dan die oude herdenking blindelings te herhalen: toen in 2013 een naam moest gevonden worden voor een nieuw aangelegde verkaveling in Pollinkhove werd dat "Kapitein Fremaultstraat".

Na honderd jaar zou de "Gebroeders Fremaultstraat" misschien veel juister of zinvoller geweest zijn. Waarom blijven we de gedenkwaardigheid van een rijkswachtkapitein naar voren schuiven, terwijl die midden in het dorp samen met zijn bloedeigen broer onder één en dezelfde steen ligt??

Eenzelfde graf dat werkelijk toont waar zo'n grote oorlog op uit draait.

BROTHERS IN ARMS, het komt zelden goed.

Bron: "Bericht aan de Bevolking" van Dries Chaerle en Kotjesvolk & Cie

Remembrance: Marc Verkest

CAMIEL FREMAULT

Hij werd op 24/12/1873 te Pollinkhove geboren en sneuvelde tijdens de Eerste Wereldoorlog op 7 oktober 1914 in Nazareth.

Bij het uitbreken van de oorlog was hij kapitein bij de Rijkswacht te Kortrijk (zijn naam staat trouwens op het oorlogsmonument op de Grote Markt te Kortrijk).

Hij werd oorspronkelijk te Nazareth begraven maar op vraag van de familie werd zijn stoffelijk overschot op 24/07/1923 (?) naar Pollinkhove overgebracht.

GEVECHT AAN DE EDEMOLLEN

Onder leiding van koning Albert brak het Belgische veldleger op 7 oktober 1914 door de omsingeling van Antwerpen en trok in de richting van de Belgische kust, maar ook de Duitsers probeerden de strategische belangrijke Noordzee als eersten te bereiken. Zowel Duitsers als geallieerden stuurden verkenningstroepen in elkaars richting en het is in dit kader dat het Gevecht aan de Edemollen zich afspeelde op het grondgebied van de gemeente Nazareth.

Aan Duitse zijde ging het om een groepering van het 4^e Duitse cavaleriekorps. Aan Belgische zijde was er de groep van de Luikse Burgerwacht van het bekende eskadron Chaudoir dat zich die dag in Nazareth bevond; verder was er een peloton cyclisten van de Rijkswacht onder leiding van kapitein Fremault gestationeerd in Zwijnaarde. Aan de Edemollen werden zij versterkt door de Brigade Gavere (2 gendarmen en 10 vrijwilligers) en tenslotte kwamen er in de eindfase van de strijd 2 Franse compagnies (300 man sterk), die in Deinze per trein waren aangekomen, tussenbeide.

Na een vuurgevecht tussen de groep Chaudoir met de achterhoede van de Duitse colonne besliste Chaudoir om terug te plooiën naar Nazareth, maar voor de Edemollenwijk geraakte het konvooi opnieuw betrokken bij een vuurgevecht, dit keer met de Duitse voorhoede.

Wanneer kapitein Fremault het geluid van het vuurgevecht vernam in de omgeving van de Edemollen besliste hij om de burgerwachters te hulp te komen. De groep Fremault verschanste zich in enkele gebouwen en samen met een automitrailleur slaagde men erin de Duitse voorhoede tot staan te brengen. Het gevecht eindigde omstreeks 15 uur nadat de 300 Franse infanteristen in laatste instantie waren tussen gekomen.

Aan Belgische zijde waren er 11 slachtoffers te betreuren: kapitein Fremault zelf, 4 wachtmeesters, 1 brigadier en 5 oorlogsvrijwilligers die ingedeeld waren bij de Gendarmerie.

De Duitsers verloren 68 manschappen en telden een 100-tal gewonden.

Dire Straits - Brothers in Arms

These mist covered mountains
Are a home now for me
But my home is the lowlands
And always will be
Someday you'll return to
Your valleys and your farms
And you'll no longer burn to be
Brothers in arms

Through these fields of destruction
Baptisms of fire
I've witnessed your suffering
As the battle raged higher
And though they did hurt me so bad
In the fear and alarm
You did not desert me
My brothers in arms

There's so many different worlds
So many different suns
And we have just one world
But we live in different ones

Now the sun's gone to hell and
The moon's riding high
Let me bid you farewell
Every man has to die
But it's written in the starlight
And every line in your palm
We are fools to make war
On our brothers in arms

Vertaling van: Dire Straits - Brothers In Arms

Deze met mist bedekte bergen
Zij nu mijn thuis
Maar ik hoor thuis in de lage landen
En dat zal altijd zo zijn
Op een dag zal jij ook terugkeren naar
Je valleien en de boerderijen
En je zult niet langer
Wapenbroeders willen zijn

Door deze velden vol vernietiging
Doopsel van vuur
Heb ik jullie allemaal zien lijden
Toen het gevecht heviger werd
En hoewel ze me veel pijn hebben gedaan
Met angst en alarm
Verlieten jullie me niet
Mijn wapenbroeders

Er bestaan zo veel verschillende werelden
Zo veel verschillende zonnen
En we hebben maar één wereld
Maar we leven in verschillenden

Nu is de zon vertrokken naar de hel
En de maan staat hoog aan de hemel
Laat me jullie vaarwel bidden
Iedereen moet ooit sterven
Maar het staat geschreven in de sterren
En in elke lijn op je handpalm
We zijn zo dom, omdat we vechten
Tegen onze wapenbroeders